

European Wound Management Association (EWMA) Wound Centre Endorsement

E. Lenselink, A. Jaspar, B. den Boogert*

Dit artikel geeft informatie over wat de EWMA Wound Centre Endorsement is en wat het inhoud. Barbara den Boogert was tot voor kort lid van de EWMA Council en vanuit die hoedanigheid was zij lid van de werkgroep “Wound Centre Endorsement Group”. Ook al zit ze nu niet meer in het bestuur, ze is nog steeds lid van de werkgroep. Daarnaast kan Alita Jaspar haar ervaringen delen van het proces om endorsement (erkenning) te verkrijgen. Het proces en de evaluatie daarvan worden beschreven.

Doel

Het doel van het EWMA Wound Centre Endorsement Program is om bij te dragen aan de ontwikkeling van de kwaliteit van wondcentra, waarbij erkenning wordt gegeven aan de noodzaak van multidisciplinair teamwork en evidence-based behandeling in wondzorg (1). Een werkgroep van wondexperts, die al eerder ervaring heeft opgedaan met het opzetten van wondcentra in verschillende Europese landen, heeft een aantal criteria geformuleerd en een procedure voor de endorsement van wondcentra. Deze criteria bevatten vragen over de fysieke faciliteiten, procedures en aanwezig materiaal voor diagnose en behandeling, organisatie, beschikbaar personeel, verwijfsroute alsmede onderzoeks- en onderwijsactiviteiten. Er zijn aparte criteria voor centra die verbonden zijn aan een ziekenhuis en centra die dat niet zijn. Met dit programma hoopt de EWMA ook de internationale samenwerking te stimuleren en kennis te delen over de ontwikkeling van wondcentra in de diverse landen om zo een bijdrage te leveren aan het borgen van hoge kwaliteit van wondcentra.

Een endorsement

Een endorsement is een soort milde variant van een keurmerk. Bij een keurmerk moet je precies voldoen aan bepaalde wettelijke regelgeving. Het niet naleven ervan kan leiden tot sancties. Dit soort bevoegdheden heeft de EWMA niet. Vandaar een endorsement, een soort kwaliteitsgarantie vanuit de internationale beroepsgroep. Wanneer een wondcentrum goedgekeurd wordt ontvangt het een certificaat en het recht om het logo “Wound Centre endorsed by EWMA” te voeren, waardoor het centrum meer zichtbaar kan worden bij andere professionals, verwijzers en zorgvragers. Het centrum ontvangt ook een rapport waarin staat waar het centrum in excelleert en het ontvangt advies voor verdere verbeteringen. Daarnaast

krijgt het toegang tot een internationaal netwerk om ervaringen te delen. Iedere drie jaar wordt het centrum opnieuw beoordeeld.

Proces van endorsement

Het proces van het EWMA Endorsement bestaat uit vier stappen.

Ten eerste een procesbeschrijving. Een eerste applicatie of wel pre-endorsement wordt uitgevoerd door het invullen van een uitgebreid formulier (18 pagina's), waarin informatie wordt gevraagd over faciliteiten, structuur en de service die geleverd wordt.

Vervolgens worden alle gegevens beoordeeld door een reviewer van de EWMA die nog aanvullende informatie kan vragen. Eventueel wordt in dit stadium telefonisch overlegd om aanvullende informatie toe te lichten. Wanneer de pre-endorsement wordt afgegeven, kan er een bezoek aan het wondcentrum worden gepland.

De derde stap is een bezoek aan het wondcentrum. Dit wordt gedaan door een wondexpert die ook ervaring heeft met het opzetten van een wondcentrum. Deze visitor wordt aangewezen door de EWMA. Het doel van het bezoek is om te beoordelen of de sleutelfaciliteiten en services in de praktijk worden nagekomen. De visitor evalueert patiëntenprocedures die worden gebruikt, bezoekt faciliteiten, zoals een operatiekamer, evalueert diagnostische-, behandelings- en profylactische procedures en heeft ontmoetingen met medewerkers.

Stel je bent een patiënt met een wond en wil naar een WEC, hoe weet je dan als patiënt dat deze WEC aan alle criteria voldoet?

Tot slot wordt er een evaluatierapport opgemaakt waarbij verbeterpunten worden geadviseerd of geëist. Uiteindelijk wordt er wel of geen endorsement verleend. Een re-endorsement, inclusief bezoek, wordt iedere drie jaar uitgevoerd.

Wond Expertise Centra (WEC)

In 2012 is in Nederland een indicatorenset vastgesteld waar een wondexpertisecentrum (WEC) aan moeten voldoen (2). Dit om de kwaliteit van nieuw op te richten en bestaande WEC's te borgen, met als doel het bieden van kwaliteitscriteria voor wondexpertisecentra en handvatten geven voor kwaliteit van zorg voor aanwezige en nog op te richten wondexpertisecentra. De indicatoren zijn ook bedoeld om patiënten en stakeholders in Nederland en daar buiten te laten zien wat de werkwijze is en wat de resultaten zijn van de wondexpertisecentra.

Op 23 november 2011 heeft de IGZ de kwaliteitscriteria in ontvangst genomen. Zie figuur 1 voor een voorbeeld hiervan. De Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) is in 2014 gestart met het toetsen van de wondzorg in ziekenhuizen aan de hand van die criteria, met de focus op diabetische voetulcera.

Stel je bent een patiënt met een wond en wil naar een WEC, hoe weet je dan als patiënt dat deze WEC aan alle criteria voldoet? Er circuleert geen lijst van welke ziekenhuis met een WEC voldoet aan alle indicatoren.

Dit is één van de redenen dat de EWMA naar uniformiteit wil over wondexpertisecentra. Ook wil de EWMA door middel van een cursus van vier uur, aangeboden tijdens het EWMA congres, collega wondconsulenten opleiden om te visiteren bij andere WEC's in eigen land.

Barbara den Boogert, lid wound centre endorsement group EWMA, geeft aan dat het uiteindelijke doel moet zijn om toch te streven naar een certificering. Het management van het Reinier de Graaf Gasthuis heeft toestemming gegeven om mee te doen aan deze endorsement. De lijsten (figuur 2) zijn bijna ingevuld en gaan dan retour naar het secretariaat van de EWMA. Daarna zullen twee

bestuursleden en commissieleden van de werkgroep van de EWMA uit het buitenland komen naar dat ziekenhuis om te toetsen of ze voldoen aan de criteria. Uiteraard zijn hier kosten aan verbonden.

Procedure en ervaringen van het endorsement van het Expertise Centrum Wondzorg

Tijdens het EWMA-congres in 2016 werden de eerste ervaringen over het endorsement programma vanuit de EWMA besproken tijdens een presentatie. Ervaringen die gerelateerd waren aan het endorsement van twee niet-Europese wondcentra, respectievelijk in Peking en Brazilië. Meteen na het congres werd de communicatie opgestart met de vraagstelling om het endorsement te laten plaatsvinden van het Expertise Centrum Wondzorg (ECW) in Heerlen. Er volgde een periode van intensieve communicatie en wachten op de definitieve besluitvorming vanuit de EWMA. Deze besluitvorming omvatte het akkoord over het ontwikkelde endorsement programma door betrokken EMWA-leden. Het endorsement programma moest immers aansluiten op de variatie van wondcentra (mono-, multidisciplinair, eerste- of tweedelijns). In het najaar van 2017 werd het akkoord gegeven dat de pilot van het endorsement programma zou plaats vinden van het ECW in Heerlen, wat als een belangrijke mijlpaal gezien werd door de innovators van het ECW. Door het endorsement vanuit de EWMA werd de mogelijkheid gecreëerd om de organisatiestructuur en de processen van het ECW neutraal te beoordelen. Het ECW werd in 2008 opgericht door verpleegkundigen en is een anderhalvelijns voorziening. Het nieuwe concept en de uniciteit van het ECW, gekenmerkt door transparantie, prestatie-indicatoren en de verpleegkundige leiding binnen dit domein, maakte het moeilijk om een neutrale beoordeling te laten plaats vinden door collega's in Nederland.

Endorsementproces

In het najaar vond eerst het "pre-endorsement" plaats

Figuur 1. Checklist organisatiestructuur van een WEC

Vraag	Ja*	Nee*
1. Beschikbaarheid van een multidisciplinair team waarin samenwerkingsafspraken tussen medici, paramedici, verpleegkundigen en verzorgenden zijn vastgelegd.		
2. Er is een elektronisch patiëntendossier wat het multidisciplinair team in staat stelt om met elkaar te communiceren. Doel van het elektronisch patiëntendossier is kwaliteit, continuïteit en coördinatie van zorg.		
3. WEC beschikt over een meerjarenbeleidplan met een duidelijke visie over de toekomstige noodzakelijke ontwikkelingen zodoende wondzorg in de keten op een kwalitatief hoog niveau te garanderen,		
4. WEC werkt volgens de geldende richtlijnen.		
5. WEC participeert in onderzoek, onderwijs en kennismanagement.		

* aankruisen wat van toepassing is

Figuur 2. Voorbeeld van een onderdeel van de vragenlijst van de EWMA

Relevant material e.g.:	Available (yes/no)?	Comments
Medical/health record		
Quality control guidelines, including prevention of adverse events		
Referral policies/procedures		
Standard operating procedures		
Description of educational activities		
Description of research activities (if any)		
Patient information material (if any)		

door het invullen van een format gerelateerd aan diverse items die betrekking hebben op de organisatiestructuur en alle processen van het centrum. Door dit “pre-endorsement” wordt men gedwongen kritisch te kijken naar de gehele organisatie en vindt er als het ware al een eerste beoordeling plaats. Dit heeft als positieve bijkomstigheid dat men zelf knelpunten ten aanzien van processen binnen de eigen organisatie kan analyseren en deze efficiënter kan organiseren zodat kwaliteit van zorg gewaarborgd wordt.

Na nog enkele aanvullende vragen van de reviewers toegelicht te hebben, werd het “pre-endorsement” als positief beoordeeld en kon daadwerkelijk bezoek vanuit de EWMA plaats vinden eind februari 2018. Voor een endorsement van een “out-clinic” centrum is een halve dag gepland waarbij de organisatie zelf verantwoordelijk is voor de agenda van deze dag. De kerntaak van deze visitors was om het ingevulde “pre-endorsement” te toetsen op naleving in de dagelijkse praktijkvoering. Hierbij werden alle items van het format in het kort besproken, aanvullende vragen beantwoord en aanbevelingen gegeven vanuit de visitors. Hierbij werden kennis, visies en nieuwe ontwikkelingen ten aanzien van wondbehandeling met elkaar gedeeld. Dit werd als zeer waardevol ervaren, zowel door de visitors als de innovators van het ECW. In april werd uiteindelijk het endorsement verleend aan het ECW met een begeleidend evaluatierapport met betrekking tot de bevindingen van de visitors.

Terugblikkend op het gehele endorsement programma is de ervaring dat het hele proces vanuit de EWMA goed georganiseerd is, zowel het “pre-endorsement” als het daadwerkelijke bezoek. De ervaring leert dat het “pre-endorsement” voor een organisatie een goed instrument is om de eigen organisatiestructuur en processen goed te analyseren. De neutrale beoordeling door middel van het endorsement door een onafhankelijke organisatie is zeer waardevol. Dit resulteert in reële aanbevelingen en opbouwende feedback om processen efficiënter in te richten. Maar het endorsement was ook een leerproces vanuit de EWMA. Deze “pilot” heeft ertoe bijgedragen dat er vanuit het gevisiteerde wondcentrum ook aanbevelingen werden benoemd die het endorsement verder zou kunnen verfijnen en het onderscheidend karakter van de gevisiteerde

centra in de toekomst meer benadrukken. Kortom, het endorsement van het eerste centrum is een win-winsituatie geweest voor alle betrokken partijen. Het verleende endorsement wordt door de innovators van het ECW gezien als een erkenning voor deze innovatie en hun doorzettingsvermogen en het biedt de positieve kracht om de geboden kwaliteit te blijven waarborgen in de toekomst.

Literatuur

1. <http://ewma.org/it/what-we-do/centre-endorsements/>
2. https://www.wcs.nl/wp-content/uploads/Kwaliteitscriteria_Wondexpertisecentrum_Workshop_Wondcongres_Ede.pdf

* *Ellie Lenselink, MSc, RN, wondconsulent Haaglanden MC, lid redactie WCS Nieuws*

Alita Jaspar, MSc, RN, wondconsulent BBeterzorg (Mitraxis Expertise Centrum Wondzorg)

Barbara den Boogert, RN, wondconsulent Reinier de Graaff Groep, lid wound centre endorsement group EWMA